

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 583. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm13000/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Religion, til Ære for Voltaire og til Forbættelse for Stats-Cassen. Den væste Udførelse af begge disse Planer laae ikke alene i Strid med hans Undersaatters besvorne Rettigheder og Geistlighedens, især de arme, huusvilde Munkes, Forbættelse, men tillige med sig selv, da de samme Grundsaetninger som gjør Tyrken og laa gjøre Folket tøileløst, og under den for Østerrig i alle Maader uheldige Tyrkekrig, udbrød der en farlig Opstand, saavel i Ungarn som i Brabant. I midlertid begyndte det at storme i Frankrig, og Joseph levede netop længe nok til at erfare, at Reberlandene havde erklæret sig for uafhængige, ^{da de} og til at gjenfalde sine Omstæbningens Bud. ^{1790.} Welgik Brabant paa Forlig med hans Broder Leopold, som og fik Fred for Tyrken, men hvad man saavel her, som i Holland, kunde vente i Tilfælde af en Krig med Frankerne, er siens synligt.

Hvordidt nu en saadan Krig havde været unndgaaelig, tilkommer det ikke Historien at besvare, men anmærke maa den, at Leopold undgik den, skjønt maastee kun ved at døe, og at 1790. Preussen paa en egen Maade indviede sig til den, ved nemlig, under Løfte om Bistand, at indvilde Polen i Krig med Rusland, og deraa paa Hjelpe til end mere at lemleste det døende Rige.

Frankrig var et Land, som man godt kunde være mange om, og dog alle saae Rok, men

Catharina var heimodig eller Klog nok til, at overlade det Bytte til de andre Ærne, medens hun fremdeles sørgede for sin Næsse, og virkelig haabede Preussen og Østerrig anseelig at udvide deres Grændser, da Nationalforsamlingen lyfsønskede Keiser Frands den Anden til sin Æhron-^{1792.}bestigelse med en Krigserklæring. Snart droges Engelland, Spanien, Portugal, Sardinien og Neapel med, og saaledes sled da hardtad hele Europa i lys Lue, kun Østerrig reddede sig ved at myrde Gustav, Rusland ved den Bægt det kunde give sin Begring, og Danmark, deels ved sit fredelige Sindelag og deels ved sin Ringehed i Verdens Dine.

Her er ikke Rum til at fortælle sig en Krigs-Historie, eller Laurbær til de Helte den skal gjøre udbelige, men bemærkes maa det, at Frankerne i Friheds-Rusen Kjøb meer med Munden, end de toge med Rajonetten, thi med hiin Kjøde de gloende Kugler, der truede alle Æhroner og alle Stater med Undergang. Held for Europa, at Frankerne ei kunde opvække Rousseau og Voltaire ved at forgude dem; thi havde slige Fugle sunget i Friheds-Træet, slige Røster levede lydt i Conventet; havde Jacobinerne havt Hoveber til deres Huer, og Kraft til deres Stamloshed, da vilde der ingen Redning været at sine. Det tør man vel sige, ved at see, hvad der skedte uagtet Frankerne kun i Begyndelsen havde en Mand, hvis Sjælesvner og Talegaver

